

Jenna Blum & Sarah McCoy

Het afscheid

Voor mijn vader

1

Het was eind september toen Peter de vrouw die sprekend op zijn moeder leek in de Oyster Bar zag zitten, vlak naast een van de indrukwekkende architectonische zuilen die hem aan hotel Adlon in Berlijn deden denken. Ze zat iets te eten dat Peters moeder waarschijnlijk nooit in haar mond zou hebben gestopt omdat het *treife* was – een garnalensalade. Peter vond het heerlijk, zoals de meeste dingen die hij toen hij klein was niet mocht eten van zijn moeder. Hij was bezig de soepkom van de tafelgenoot van de vrouw te legen – op de bodem lag een lauw restje van

JENNA BLUM

het gerecht waar het restaurant naar vernoemd was: oestersoep – toen hij ineens zijn bezigheden staakte, de afruimbak ter hoogte van zijn middel hield en haar alleen maar aanstaarde. Ook al zat ze schaaldieren te eten, deze vrouw moest Joods zijn. Ze was, zoals ze in het Engels zeiden, een *dead ringer*, het evenbeeld van Peters moeder. Pepper-en-zoutkleurig haar in een vlecht om haar hoofd. Een roze jurk. Parels. Een bontstola, hoewel het buiten warm en binnen in de Oyster Bar benauwd was. De neus van de vrouw was even scherp als het lemmet van een vismes, en haar licht gerimpelde huid had de textuur van een perzik op de dag voordat hij begint te rotten en zijn vergankelijke velletje loslaat. Het Duitse woord was *Doppelgänger*, ‘dubbelganger’, iemands tegenhanger en, zo herinnerde Peter zich van de universiteit, in de literatuur betekende een ontmoeting met je Doppelgänger een naderende dood. Maar wat betekende dit, dat hij niet zijn eigen geest zag, maar die van zijn moeder?

De vrouw, die kennelijk aanvoelde dat Peter naast het tafeltje stond te staren of te treuzelen, keek op, en Peter zag met toenemende ontsteltenis en angst dat ze ook de ogen van zijn moeder had, zijn eigen ogen, diepliggend, blauwgroen. Peter verwachtte dat ze elk moment zou zeggen: ‘Ach, Petel, dat mooie haar van je is veel te lang,’

De geluksvogel

en dan haar arm zou uitsteken om de lokken van zijn voorhoofd te vegen en tegen haar vriend, een corpulente man met een bril met zwart montuur, zou zeggen: ‘Heb je ooit zulke goudblonde krullen bij een jongen gezien? Die heeft hij van mijn moeder, ze zijn aan hem verspild. De geluksvogel’, en dan zou ze een theatrale zucht slaken en met een blik vol tederheid naar Peter glimlachen. Maar deze Doppelgänger deed dat allemaal niet. De blik waarmee ze eerst onderzoekend keek, verstarde in een geërgerde uitdrukking. Ze nam hem van top tot teen op en leek op het punt te staan een scherpe opmerking te maken, toen haar dwalende blik op Peters linkeronderarm bleef rusten. Peter keek zelf ook omlaag, ook al wist hij wat daar zat. Door een beweging met de afruimbak was de mouw van zijn witte hemd, die hij in de warme keuken losgeknoopt had, opgekropen zodat het kleine, scheve, groenige kampnummer te zien was.

De vrouw keek snel weg van de tatoeage, toen terug, toen naar Peters gezicht. Ze dwong zich tot een glimlach, wat haar niet gemakkelijk af ging en boog zich naar voren om iets tegen haar partner te zeggen, waarbij de vossenkop van haar bontstola gevaarlijk dicht boven het zilveren kommetje met Thousand-Islanddressing bungelde. Peter stak onopvallend zijn hand uit naar de tafel en haalde het

JENNA BLUM

kommetje net op tijd weg, waarna hij de afruimbak liet zakken om zijn kampnummer beter te verbergen. De vrouw en haar metgezel namen hem nu allebei onderzoekend op en probeerden te doen alsof ze niet keken, terwijl hun blikken van Peters arm naar zijn bovenlichaam en van zijn gezicht naar zijn benen gleden, op zoek naar zichtbare verwondingen uit het kamp: ontbrekende tanden misschien, of gebroken botten die niet goed gezet waren; een afgerukt oor, blauwe nagels en vooruitstekende ribben als gevolg van ondervoeding.

Peter probeerde zich te herinneren wat hij moest zeggen zodat het er in perfect Engels uit zou komen, met maar een heel licht Duits accent – *Bedoel je dat die jongen een Jood is die praat als een mof?* had een van de vrienden van neef Sol op de countryclub onlangs gezegd; *nou, dat slaat alles!*

Peter reikte naar het broodbordje van de vrouw, dat vol lag met kruimels en boter.

‘Kan ik dit meenemen, mevrouw?’ vroeg hij.